

MĚSTSKÉ MUZEUM V ČELÁKOVICÍCH

Na Hrádku 464, 250 88 Čelákovice, Czech Republic

Vážený pan

Ing. Petr Studnička, Ph.D., místostarosta II

Vážený zastupitelé Města Čelákovice

Městský úřad Čelákovice

Náměstí 5. května 1

250 88 Čelákovice

naše č. j.: 2246/2015

V Čelákovících dne 21. října 2015

IDEOVÝ NÁVRH STÁLÉ EXPOZICE MĚSTSKÉHO MUZEA V ČELÁKOVICÍCH A ZMĚNA NÁVŠTĚVNICKO-PROVOZNÍCH DISPOZIC TVRZE

Rada Města Čelákovice vzala svým usnesením č. 32/2014/6.3 ze dne 9. 12. 2014 ve smyslu § 102, odst. 2 písmena b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, na vědomí Střednědobou koncepci rozvoje Městského muzea v Čelákovících na období do roku 2019 s výhledem do roku 2023, v níž je realizace nové expozice s ohledem na značnou finanční náročnost projektována právě do období 2019-2023. Této skutečnosti neodporuje debata o hrubé podobě budoucí expozice a o změnách provozu návštěvnícko-provozních dispozic tvrze již nyní.

Ideový návrh si nečiní ambice zacházet do podrobností, ani neřeší finanční náročnost předpokládané expozice a možnosti jejího případného vícezdrojového financování. Je pouze základním a výchozím koncepčním dokumentem určeným k diskusi. Scénáře jednotlivých částí stálé expozice v budoucnosti vytvoří jednotliví kurátoři sbírek, kteří si neustále prohlubují svou kvalifikaci. Architekt ve spolupráci s kurátory navrhne architektonické řešení všech částí stálé expozice.

Městské muzeum v Čelákovících je v této oblasti připraveno k významným změnám. Obrací se proto prostřednictvím místostarosty II na členy zastupitelstva města, aby upozornilo na nepostradatelnost příslušné debaty a zdůraznilo závažný rozsah zamýšlených změn, neboť Čelákovice nedisponují veřejnosti přístupnou kulturní památkou a současně kulturním zařízením srovnatelného významu. Městské muzeum v Čelákovících navrhuje, aby Zastupitelstvo Města Čelákovice vzalo tento sice obecný, ale v návštěvnícko-provozních ohledech dostatečně konkrétní návrh na vědomí.

Stávající expozice Městského muzea v Čelákovících, která byla veřejnosti zpřístupněna v roce 1983, resp. 1991-2015 (expozice Čelákovické košíkářství) neodpovídá potřebám současnosti. V případě letos uzavřené expozice Čelákovické košíkářství lze dokonce hovořit o nevhodnosti pokračování veřejně přístupné instalace, kdy stav a vnitřní dispozice objektu, v němž se tato instalace nachází či donedávna nacházela, by neprospívaly ani veřejnému obrazu muzea, ani by neprohlubovaly spokojenost návštěvníků s muzeem poskytovanými službami a v neposlední řadě by ani neprospěly samotným sbírkovým předmětům vystaveným v této expozici. Expozice umístěná ve tvrzi, v době svého otevření (1983) a s klesající intenzitou i v pozdějším období oceňovaná návštěvníky muzea, vykazuje nedostatky v proporcích zastoupených témat a v metodách prezentace. Přílišný důraz na archeologickou část a absence historických témat se vztahem k 20. století si u stávající expozice říkají o zásadní změnu.

Plánovaná expozice se omezí výlučně na exteriér a interiér středověké a raně novověké čelákovické tvrze. Všech 7 místností severního paláce tvrze (bez východní přístavby), tj. včetně nynější Síně Jana Zacha, bude zasvěceno nové stálé expozici. Základním spojujícím motivem, který zintegruje přírodovědné, historické, etnografické, archeologické aj. poznatky, bude řeka Labe. Stálá expozice „Čelákovice, město na Labi“ představí řeku Labe jako dlouhodobého geocinitele vůči městu a jeho okolí i jako němeého svědka času v metaforickém smyslu, že „čas plyne jako voda“. Ambicí plánované expozice je uchování vazby na vlastivědné pojetí dosavadní expozice s využitím současných výrazových prostředků a ve více tematizované podobě, která se z estetického hlediska podřídí rázu památkově chráněného objektu tvrze (osvětlení, panely, vitríny, návštěvnícké zázemí k odpočinku) a bohatě využije rozsáhlých muzejních sbírek. Součástí plánované expozice bude připomenutí tradice čelákovického košíkářství. Atraktivita plánované expozice bude kromě estetického hlediska posílena interaktivními prvky. Základní faktografické penzum na popiscích a panelech expozice vyjde vstříc žákům základních škol a bude zásluhou interaktivních prvků

„hravé“ a pro děti zábavné. Informační technologie či přístupy k nim (infokiosky v každé místnosti expozice, QR kódy u popisek vystavených exponátů apod.) a klasické „papírové“ katalogy poskytnou kterémukoli náročnějšímu zájemci zázemí širšího informačního servisu nad rámec vystavených sbírkových předmětů a jejich základních popisek, ze kterého si bude moci vybírat informace podle svého subjektivního zájmu. Zároveň budou informační technologie či přístupy k nim spolehlivým cizojazyčným průvodcem. Vzhledem ke skutečnosti, že prostory památkově chráněné tvrže vykazují každý vesměs jinou výškovou úroveň podlahy, a přístupy k nim většinou nelze vybavit nájezdovými rampami či zvedacími plošinami, není možné kalkulovat s vytvořením bezbariérového přístupu do všech částí tvrže. Zároveň tvrž nedisponuje vhodným prostorem k vytvoření toalety pro tělesně postižené osoby. Protože lze bez většího problému vytvořit nájezd ke Vstupní a Výstavní síni, je možné zpřístupnit jediné tyto dva prostory a největší veřejně přístupný sál muzea v sousedství Vstupní síně, který zachovává stejnou výškovou úroveň podlahy, tělesně postiženým osobám.

Jižní palác tvrže zastane roli hlavního komunikačního uzlu návštěvnického provozu. Centrální roli sehraje **Vstupní síň s pokladnou** (43,4 m²), **adaptovaná na infocentrum**, buď s nápojovým automatem, nebo případně s vodovodní a kanalizační přípojkou a s dalším zázemím pro provoz hostinské činnosti (malá kavárna), bude-li v tomto směru nezbytná adaptace slučitelná s požadavky památkové péče. Místnost bude dále plnit roli příležitostného výstavního prostoru. Přístup bude vybaven nájezdem pro tělesně postižené osoby. Vstupní síň získá nový mobiliář, internetové připojení, počítačovou síť, nové osvětlení, vše podle projektu architekta. Realizace je navržena v roce 2016 s tím, že případná vodovodní a kanalizační přípojka budou uskutečněny až s generální rekonstrukcí sítí tvrže, ale je třeba je brát s předstihem v potaz.

Protože stávající sklepní expozice stavebního vývoje tvrže umístěná pod Vstupní síní (31,1 m²) příliš nevyhovuje k výstavním a expozičním účelům, resp. má v tomto ohledu velmi omezený užitný potenciál z důvodu výskytu vyšších hodnot relativní vlhkosti a poměrně nepohodlného přístupu, bude sloužit jako **lapidárium** pro cenné kamenické artefakty. Soustředí se na historicky a umělecky hodnotně opracovaný kámen z Čelákovic a blízkého okolí. Stávající sklepní **expozice stavebně historického vývoje tvrže** bude zrušena a v areálu nádvoří tvrže vznikne **instalace ve formě stojanů s postery**, které přiblíží stavebně historický vývoj tvrže a rovněž podchytí vývoj muzea jako instituce. Realizace posterů je navržena na rok 2016.

Největší veřejně přístupný sál muzea, síň s nynější expozicí pravěku v jižním paláci, bude nově sloužit jako **konferenční, koncertní a obřadní síň** (72,7 m²), a to pro svou velikost, světlost a jedinečnou dispozici v sousedství Vstupní síně, která umožňuje bezbariérový přístup i tělesně postiženým osobám. Oba dveřní otvory budou adaptovány do uzavíratelné podoby. Ve dvou řadách budou umístěny lavice (makety raně novověkého mobiliáře), pro až 80 diváků, které budou projektovány tak, aby současně vyhovovaly konferencím, seminářům apod., a umožňovaly připojení přenosných PC i zápis ručních poznámek. Sál částečně zachová charakter expozičního prostoru (stěny, výklenky oken). V úvahu připadá galerie obrazů s námětem Čelákovic. Stabilně umístěný projektor a ozvučovací systém umožní návštěvníkům sledovat audiovizuální muzejní programy, zasvěcené úkolům, které muzeum řešilo či řeší. Součástí projektu architekta budou osvětlení a zatemnění. Podmínkou adaptace je přesun obou monoxylů na jiné vhodné místo. Stávající expozice pravěku umístěná v tomto sálu může být provizorně přemístěna do dnešní Síně Jana Zacha v severním paláci tvrže, kde případně setrvá do doby vzniku nové stálé expozice.

Městské muzeum v Čelákovcích za cílové skupiny svých návštěvníků především považuje a nadále bude považovat školní mládež, turisty, rodiny s dětmi a seniory. Vzhledem k této skutečnosti hodlá oddělit návštěvnický provoz v širším smyslu (infocentrum, kavárna, konání kulturních akcí) v přízemí jižního paláce tvrže od provozu své expozice v severním paláci tvrže a od Výstavní síně v nádvorním objektu tvrže, která s novým architektonickým řešením (osvětlení, podlaha) podrží svůj účel i do budoucna.

Mgr. David Eisner
ředitel Městského muzea v Čelákovcích

Na vědomí:

Marie Vávrová, vedoucí Odboru školství, informací a kultury, Městský úřad Čelákovice, náměstí 5. května 1, 250 88 Čelákovice